

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 7C/55/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122205810
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Dúbravková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:5122205810.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Gabrielou Dúbravkovou, v právnej veci žalobkyne: A. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX/XX, C., proti žalovanému: Slovenská republika – Generálna prokuratúra SR, D. X, XXX XX E. A., o náhradu škody spôsobenej pri výkone vynejšej moci vo výške 116.340,37 eur, takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobkyne **z a m i e t a**.

Žalovanému súd náhradu trov konania proti žalobkyňi nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 15.7.2022 domáhala súdneho výroku, v ktorom by súd v žalobe označeného žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobkyňi sumu 116.340,37 eur a trovy konania.

2. Žalobkyňa svoju žalobu skutkovo odôvodňovala tým, že vyšetrovateľ PPZ NAKA Uznesením č. ČVS: F./NKA-PK-ST-2014 zo dňa 10.2.2016 voči žalobkyňi ako vedúcej odboru bytového hospodárstva Mestského úradu v Žiline vznesol obvinenie, že prisľúbila G. H. pomoc pri pridelovaní mestského bytu, a to 2-izbového nájomného bytu č. XX v bytovom dome na ulici I. J. XXXX/X K. C. B. I. v období od 29.3.2012 do 4.4.2012, následne si mala dať sľúbiť od G. H. presne neurčený úplatok za to, že B. I. bude v rozpore so všeobecne záväznými nariadeniami mesta Žilina uprednostnená pred inými žiadateľmi o nájomný byt mesta C.. Následne podľa obvinenia v presne nezistenom čase roku 2012 v rodinnom dome súpisné číslo 31 mala prijať prostredníctvom K. J. od G. H. v zatvorenej obálke predtým sľúbený úplatok vo výške 1.500,- eur, z ktorých finančné prostriedky v sume 750,- eur mala odovzdať na druhý deň L. M., ktorej v budove Mestského úradu v Žiline mala prevziať a následne vypracovať podklady k predĺženiu nájmu predmetného bytu. Žalobkyňa proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodala sťažnosť z dôvodu, že sa jej príslušníci NAKA vyhrážali ujmu na jej vtedy maloletom synovi, a preto konala pod nezákonným nátlakom, čo potom s podporou obhajoby poprela. Na podanie obžaloby využil zhoršený zdravotný stav žalobkyne ako obvinenej a napriek tomu ju prinútil k priznaniu a to aj napriek tomu, že od začiatku vyšetrovania bola liečená na psychiatrii, o čom vedel. Je možné konštatovať, že vyšetrovateľ PZ nedostatočne zistil skutkový stav veci, čím aj dospel k nesprávnemu právnenému záveru na podanie obžaloby. Žalobkyňa ako obvinená po konzultácii s advokátom trvala na tom, že sa žiadne protiprávneho konania nedopustila, preto podala trestné oznámenie na vyšetrovateľa PZ NAKA, ktoré však pre nedostatok dôkazov bolo Inšpekciou Ministerstva vnútra zastavené. Dozorujúci prokurátor Špecializovanej prokuratúry z Pezinku si nekriticky osvojil návrh vyšetrovateľa PZ a podal obžalobu na Špecializovaný trestný súd v Pezinku, ktorý v konaní č.k. PK-2T/12/2018 dňa 21.5.2019 po vyhodnotení dokazovania žalobkyňou ako obžalovanú spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa tieto skutky stali. Proti tomuto rozsudku v časti týkajúcej sa žalobkyne ako obžalovanej dozorujúci prokurátor Špecializovanej prokuratúry v Pezinku nepodal odvolanie, a preto tento rozsudok

jeho vyhlásením a doručením nadobudol právoplatnosť. Z uvedených dôvodov nezákonného postupu došlo u žalobkyne k závažným zdravotným problémom, ale aj ujme na dobrej povesti na verejnosti, strate zamestnania na vedúcom mieste na Mestskom úrade v Žiline. Žalobkyňa si uplatňovala nemajetkovú ujmu s odkazom na ust. § 17 ods. 2, 3 Zák. č. 514/2003 Z.z. vo výške 50.000,- eur - trovy právneho zastúpenia obhajoby: AK Hagara-Hagarová, s.r.o., vo výške 1959,03 eur, AK V4 Juristic Group, s.r.o., vo výške 2.110,81 eur, L. L. N., advokát vo výške 2.863,61 eur; cestovné náklady obžalovanej 353,72 eur, sťaženie spoločenského uplatnenia 520 bodov x 20,26 eur + poplatok 50,- eur vo výške 10.535,20 eur; rozdiel medzi mzdou a stratou na príjme 48.468,- eur. Na základe uvedeného si uplatnila nárok na náhradu škody v celkovej sume 66.340,37 eur a nemajetkovej ujmy v sume 50.000,- eur, spolu 116.340,37 eur.

3. Žalovaný sa k podanej žalobe vyjadril písomne podaním doručeným súdu dňa 29.9.2022, v ktorom uviedol, že nárok žalobkyne tak ako si ho uplatnila žalobou, v celom rozsahu neuznáva a žalobu žiada zamietnuť v prvom rade s poukazom na koncentračnú zásadu konania. Namietal, že žaloba neobsahuje povinné náležitosti tak ako to má na mysli ust. § 132 CSP a to najmä listinné dôkazy, pričom ich včasnému predloženiu nebránia žiadne objektívne ani subjektívne skutočnosti na strane žalobcu. Uvedená skutočnosť nepochybne predĺži samotné konanie, nakoľko minimálne na strane žalovaného bude nevyhnutné vyjadriť sa k žalobe komplexne až po doručení všetkých označených, avšak nedoložených listinných dôkazov. Žalobca označil za nezákonné rozhodnutie, od ktorého odvodzuje svoj nárok na náhradu škody, Uznesenie o vznesení obvinenia ČVS:F./NKA-PK-ST-2014 zo dňa 10.2.2016 za skutok právne kvalifikovaný ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 TR zákona, pričom žalobca mal byť špecializovaným trestným súdom v Pezinku, spisová značka F./XX/XXXX zo dňa 21.5.2019 spod obžaloby oslobodený. Žalovaný poukázal na znenie ust. § 6 ods. 1,2 Zák. č. 514/2003 Z.z.. Nakoľko žalobca sťažnosť, t.j. riadny opravný prostriedok proti údajne nezákonnému rozhodnutiu nepodal, nesplnil tak základný zákonný predpoklad pre vznik nároku na náhradu akejkoľvek škody, v danom prípade sa jedná o určitý druh prevenčnej povinnosti kladenej Zák. č. 514/2003 Z.z. na poškodeného, vychádzajúc zo zásad, právo patrí bdelym, pozorným, ostrážitým a nech si každý chráni svoje práva. Jej zmyslom je, aby poškodený vlastným aktívnym konaním zabránil vzniku škody, resp. ju zmiernil tým, že ním tvrdené nezákonné rozhodnutie bude na základe jeho aktívnej činnosti podrobené prieskumu zákonnosti príslušným orgánom. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že tak neučinil pre údajné vyhrážky zo strany vyšetrovateľa NAKA, toto tvrdenie žalovaný označil za absurdné a najmä ničím nepodložené, s cieľom zhojiť nedostatok podanej žaloby a dosiahnuť tak priznanie právne neopodstatneného nároku. V žiadnom prípade sa pritom nejedná o prípad akéhokoľvek osobitného zreteľa, na ktoré by mal súd prihliadnuť, nakoľko žalobcovi preukázateľne nič nebránilo podať riadne a včas dotknutý opravný prostriedok. Na dokreslenie situácie žalovaný uviedol, že žalobca sa v prípravnom konaní k spáchaniu skutku aj sám priznal, a teda vedenie trestného konania v danom rozhodujúcom štádiu trestného konania nijako nespochybňoval. Z opatrnosti sa žalovaný vyjadril aj k samotnej výške uplatneného nároku, ktorý považoval v celom rozsahu za neopodstatnený a nepreukázaný, ku všetkým v žalobe uplatneným nárokom uviedol, že tieto zostali len v rovine ich konštatácie a ich vyčíslenie len v rovine jednostranného a ničím nepodloženého stanovenia výšky uplatnenej sumy, preto k takto uplatnenému nároku nemá možnosť podať akékoľvek vyjadrenie a už vôbec nie právnu argumentáciu, nakoľko tento jednostranný výpočet žalobcu je aj s poukazom na absenciu akýchkoľvek príloh v žalobe a chýbajúcemu právnomu zdôvodneniu nároku de facto nepreskúmateľný. Jediný záver, ktorý možno k uvedenému vyčísleniu pridať je ten, že okrem nepreskúmateľnosti je aj zmätočný, nakoľko je z výpočtu celkom zrejmé, že si žalobca zahrnul do nároku na náhradu majetkovej škody aj nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom takýto nárok nemá oporu v Zák. č. 514/2003 Z.z., rovnako ako nárok na akúsi „náhradu mzdy“, ktorú žalobca vyčísľil vo výške 48.468,- eur. Žalobcovi nič nebráni uplatniť si takýto nárok prostredníctvom žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, pokiaľ k takému došlo, v žiadnom prípade nemôže takýto nárok požadovať žalobou o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, žalobca si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume takmer 2-násobne presahujúcej najvyššiu možnú zákonom prípustnú výšku, t.j. v sume takmer 2-násobku, ktorú je vôbec možné priznať v rámci odškodňovania osôb poškodených násilnými trestnými činmi, čo je právne neopodstatnené a v rozpore s ust. § 17 ods. 4 Zák. č. 514/2003 Z.z. V tejto súvislosti zároveň poukázal na fakt, že žalobca opakovane uvádza, že svoj nárok odvodzuje od nezákonného postupu, čo je rovnako zmätočné a pokiaľ trvá na takto uplatnenom nároku namietol, že takýto nárok nebol predbežne prerokovaný tak, ako to ukladá ust. § 15 Zák. č. 514/2003 Z.z.. S poukazom na uvedené skutočnosti žalovaný navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

4. Žalobkyňa sa na výzvu súdu k vyjadreniu žalovaného, napriek predĺženiu lehoty, písomne nevyjadrila.

5. Na pojednávaní zotrvali sporové strany na svojich písomných podaniach, žalobkyňa zotrvala na podanej žalobe v celom rozsahu, žalovaný zotrval na vyjadrení zo dňa 29.9.2022.
6. Súd považoval za medzi stranami sporu nesporné skutkové tvrdenia žalobkyne (§ 151 ods. CSP), že dňa 10.2.2016 bolo Uznesením vyšetrovateľa PPZ NAKA č. ČVS-PPZ-702/NKA-PK-ST-2014 voči žalobkyni vznesené obvinenie za skutok kvalifikovaný ako zločin prijímania úplatku podľa § 327 ods. 1 Trestného zákona. Ďalej medzi stranami konania nebolo sporné, že žalobkyňa proti predmetnému uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal sťažnosť.
7. Ďalej na základe žalobkyňou produkovaných listinných dôkazných prostriedkov súd dospel k nasledujúcim skutkovým zisteniam:
8. Rozsudkom Špecializované trestného súdu v Pezinku spis. značka PK 2T 12/2018 zo dňa 21.5.2019 bola žalobkyňa ako obžalovaná spod obžaloby, v zmysle ktorej mala spáchať zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona v bode 2 obžaloby oslobodená, pretože nebolo dokázané, že tieto skutky sa stali.
9. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že proti uvedenému rozsudku vo vzťahu k žalobkyni prokurátor Špecializovanej prokuratúry v Pezinku nepodal odvolanie a rozsudok nadobudol právoplatnosť.
10. Z vyúčtovania trov právneho zastúpenia v trestnej veci žalobkyne L. L. N., advokátom zo dňa 1.6.2020 (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 23 až 24 spisu) súd zistil, že uvedený advokát žalobkyni vyčíslil trovy právneho zastúpenia v predmetnej trestnej veci žalobkyne v bližšej špecifikácii za jednotlivé úkony právnej pomoci od 24.5.2018, odo dňa prevzatia obhajoby do 21.5.2019 vyhlásenie rozsudku na Špecializovanom Trestnom súde v Pezinku v celkovej výške 2.863,61 eur.
11. Z vyčíslenia odmeny náhrady za poskytovanie právnych služieb žalobkyni v predmetnej trestnej veci Advokátskou kanceláriou V4 Juristic Group, s.r.o. (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 25 spisu) súd zistil, že uvedená advokátska kancelária žalobkyni vyčíslila trovy právneho zastúpenia v predmetnej trestnej veci v bližšej špecifikácii za jednotlivé úkony právnej pomoci od 9.10.2017 od prevzatia prípravy zastúpenia do 22.3.2018 v celkovej výške 2.110,81 euro.
12. Zo záverečného vyúčtovania odmeny advokáta zo zastupovania v trestnom konaní Advokátskou kanceláriou Hagara-Hagara, s.r.o., adresované žalobkyni zo dňa 9.10.2017 (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 26 spisu) súd zistil, že uvedená advokátska kancelária vyčíslila trovy právneho zastúpenia v trestnej veci žalobkyne v bližšej špecifikácii za jednotlivé úkony právnej pomoci v celkovej výške 1.959,03 eur.
13. Zo špecifikácie cestovných nákladov žalovanej A. A. B. v konaní PK 25/12/2018 vypracovanom JUDr. Jánom Sitarčíkom (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 27 spisu) súd zistil, že boli vyčíslené cestovné náklady na cestu na pojednávanie na Špecializovaný trestný súd Pezinok na trase Žilina - Pezinok a späť dňa 6.11.2018, 6.12.2018, 1.4.2019, 16.5.2019 v celkovej sume 353,72 eur, pričom na cestu bolo použité osobné motorové vozidlo Peugeot 208 EČ O. XXX H.. Z osvedčenia o evidencii vozidla (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 28 spisu) zistil, že vlastníkom a držiteľom predmetného motorového vozidla je žalobkyňa.
14. Žalobkyňa ďalej predložila potvrdenie o pracovnom príjme za obdobie od 2.12.2011 do 18.8.2014 vydané Mestským úradom v Žiline (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 30 spisu), v ktorom je uvedené jednotlivo za predmetné roky a mesiace počet odpracovaných dní, hrubá mzda, odvody do fondov, čistá mzda a suma k výplate.
15. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 31 až 32 spisu) súd zistil, že Sociálna poisťovňa predmetným Rozhodnutím č. 6934/2014-ZA-DVN zo dňa 17.9.2014 vo veci nároku na dávku v nezamestnanosti vydala rozhodnutie, v zmysle ktorého žalobkyňa má nárok na dávku v nezamestnanosti vo výške 50 % denného vymeriavacieho základu 49 932 8 eur od 19.8.2014 na obdobie 6 mesiacov pri splnení ustanovení zákonných podmienok.
16. Z pracovnej zmluvy, Dohode o zmene o pracovnej zmluvy (dôkazy produkované žalobkyňou na č.l. 33 až 35 spisu) súd zistil, že dňa 1.6.2015 uzatvorili žalobkyňa ako zamestnanec so zamestnávateľom N. E. – Bezpo pracovnú zmluvu, na základe ktorej žalobkyňa ako zamestnanec bude vykonávať druh práce, požiarny technik, bezpečnostný technik s nástupom do zamestnania 1.6.2015. V zmysle Dohody o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 30.12.2016 sa dojednaný obsah pracovnej zmluvy zmenil s účinnosťou od 1.1.2017 a za vykonanú prácu patrí zamestnancovi dohodnutá hrubá mzda 550,- eur za mesiac a v zmysle Dohody o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 30.12.2017, s účinnosťou od 1.1.2018 sa zmenil obsah pracovnej zmluvy tak, že za vykonanú prácu patrí zamestnancovi dohodnutá hrubá mzda 600,- eur za mesiac.
17. Z lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 37 až 38 spisu) zo dňa 25.10.201 súd zistil, že bol vydaný posudzujúcim lekárom A. A.

H. NsP Žilina, potvrdený primárom oddelenia psychiatrie A. P. K., v ktorom je konštatovaný dátum vzniku poškodenia na zdraví 18.9.2013 a v časti hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je uvedená položka č. 1, časť II a IV - 255 ako diagnóza vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov, alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií v počte bodov 520, so zdôvodnením, že pacientka psychiatricky liečená od 19.12.2013 až do súčasnosti pre rekorentnú depresívnu poruchu so striedaním stredne ťažkých a ľahkých epizód, ktorá sa u nej rozvinula v súvislosti s okolnosťami trestného stíhania, ktoré bolo voči nej vedené.

18. Z predloženej časti zdravotnej dokumentácie žalobkyne (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 39 spisu) zo dňa 21.5.2018 súd zistil, že žalobkyňa je v evidencii a liečbe v psychiatrickej ambulancie pri Psychiatrickom oddelení FNŠP Žilina od 19.12.2013 v pravidelnej liečbe, po dosiahnutí remisie 8/2014 liečba vysadená, následne sporadické kontroly, aktuálne sa dostavila na kontrolné vyšetrenie s tým, že sa jej vrátili úzkostné stavy.

19. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobkyňa žiadosťou zo dňa 16.7.2020 adresovanou na Generálnu prokuratúru SR podala v zmysle § 15 ods. 1 Zák. č. 514/2003 žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na základe totožných skutkových tvrdení, ako ich uplatňuje v predmetnom konaní.

20. Generálna prokuratúra SR v odpovedi na žiadosť žalobkyne (dôkaz produkovaný žalobkyňou na č.l. 49 až 52 spisu) okrem iného uviedla, že žalobkyňa si nepodala sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia a preskúmaním veci neboli zistené okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré má na mysli ust. § 6 ods. 2 poslednej vety, Zák. č. 514/2003 Z.z. a v závere uviedla, že neboli zistené zákonné podmienky pre uspokojenie nároku na náhradu škody uplatneného v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku.

21. Podľa § 1 pís. a) Zákona č. 514/2003 Z. z. tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

22. Podľa § 3 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

a) nezákonným rozhodnutím,

b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom

23. Podľa § 3 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.

24. Podľa ods. § 4 ods. 1 písm. f) vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu 4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

25. Podľa § 4 ods. 1 písm. m) Zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

26. Podľa § 5 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

27. Podľa § 6 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. ak tento zákona neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

28. Podľa § 6 ods. 2 Zák. č. 514/2003 Z. z. právo podľa ods. 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

29. Podľa § 15 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním, alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

30. Podľa § 16 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku, alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

31. Podľa § 16 ods. 4 Zák.č. 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

32. Súd v konaní postupoval v zmysle § 191CSP, podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanovením § 215 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu a s ust. § 217 ods. 1 veta prvá CSP, podľa ktorého pre rozsudok je rozhodujúci skutkový stav v čase jeho vyhlásenia.

33. V danom prípade, so zreteľom na to, ako a čím žalobkyňa vymedzila skutkový rámec, z ktorého vyvodzovala svoj nárok na náhradu škody a zaplatenie žalovanej sumy je zrejmé, že pre uplatnenie nároku v súdnom konaní považovala za rozhodujúce, že uznesením zo dňa 10.2.2016 vydaným vyšetrovateľom PPZ NAKA pod ČVS: PPZ-PK-ST-2014 bolo voči nej vznesené obvinenie, ktoré neskončilo jej právoplatným odsúdením, naopak žalobkyňa bola na základe rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp.zn. PK-2T12/2018 zo dňa 21.5.2019 pre trestný čin, pre ktorý bolo vznesené obvinenie a podaná obžaloba oslobodená, z dôvodu že nebolo dokázané, že sa stal skutok pre ktorý bola žalobkyňa stíhaná a predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24.7.2019 čo ani nebolo medzi stranami sporné. Vo vzťahu k takto vymedzenému a uplatnenému nároku súd pri jeho posudzovaní vychádzal z ust. § 1 písm. a), § 3 ods. 1 písm. a) Zákona č. 514/2003 Z. z.

34. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, ďalej existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Zodpovednosť štátu (až na prípady hodné osobitného zreteľa) je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu.

35. Pokiaľ ide o prvý predpoklad vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu, súd dospel k záveru, že rozhodnutie o trestnom stíhaní žalobkyne je nezákonným rozhodnutím v zmysle cit. ust. § 3 ods.1 písm a) v spojení s cit. ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je.

36. Súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4 M Cdo 15/2009 zo dňa 18.08.2010 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 2/2014 pod publikačným č. 37, z ktorého odôvodnenia vyplýva: „Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, treba hľadať nielen v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 1. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len zákon č. 58/1969 Zb.) účinného do 30. júna 2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok

na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 23. februára 1990 spis. zn. 1 CZ 6/90 publikovaný pod č. 35 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1991 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 1993 spis. zn. 1 Cdo 53/93 publikovaný pod č. 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky ročník 1994). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné.“. (obdobné závery vyplývajú tiež z rozsudku Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3Cdo 194/2010 zo dňa 30.03.2011) V kontexte s publikovaním citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR tak treba poznamenať, že citované rozhodnutie je z hľadiska jeho právneho významu nutné považovať za rozhodnutie zásadného významu [k tomu uznesenie NS SR spis. zn. 3 Cdo 158/2012 zo dňa 14.11.2012: „Osobitný proces, výsledkom ktorého bolo publikovanie rozhodnutia najvyššieho súdu v zbierke ako R 111/1998, priznáva tomuto rozhodnutiu osobitný význam. Výklad najvyššieho súdu, ktorý v ňom podal, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Podmienkou efektívneho plnenia úlohy najvyššieho súdu vyplývajúcej z ustanovenia § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle vyššie uvedeného je aj to, že ak už došlo k judikátornému vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikátorný posun vo svojej rozhodovacej praxi reflektovali.“]. Súd s odkazom na znenie ust. čl. 2 ods. 2 CSP upravujúceho princíp právnej istoty sa tak cítil byť viazaný uvedeným výkladom pojmu nezákonné rozhodnutie podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to aj s poukazom na doktrínu prezentovanú Ústavným súdom SR, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, teda podústavných zákonných noriem (teda aj zákona č. 514/2003 Z.z.). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. (k tomu napr. nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 295/2012-37 zo dňa 28.08.2012) Súd nemá vedomosť o rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktoré by cit. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR podrobilo testu ústavnosti a v ktorom by prípadne Ústavný súd SR vyslovil, že výklad zákona v tomto cit. rozhodnutí nie je zlučiteľný s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami. Súd tak s odkazom na ust. čl. 2 ods. 2 CSP nevidel dôvod na odklon od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4 M Cdo 15/2009 zo dňa 18.08.2010..

37. Doterajšia judikátorna prax odzrkadlená v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu tak zdôrazňuje objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, vychádzajúc z toho, že táto zodpovednosť je zodpovednosťou za výsledok konania. Pre účely vzniku zodpovednosti štátu tak nie je zásadne rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní v akomkoľvek jeho štádiu vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo v konečnom rozhodnutí. Ten proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten , kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.

38. Nevyhnutným predpokladom priznania nároku na náhradu škody vyplývajúceho zo zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je to, že poškodený využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. V predmetnej veci riadnym opravným prostriedkom proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola sťažnosť (§ 185 ods. 1,2 v spojení s § 187 ods.1. Trestný poriadok, účinný v čase vznesenia obvinenia).

39. V danom prípade ide o typický sporové konanie, v ktorom sa uplatňuje zásada prejednacia a kontradiktornosti, ktorú je treba chápať tak, že tvrdiť rozhodné skutočnosti a navrhovať o nich dôkazy je zásadne vecou strán sporu. Stranu sporu zaťažuje v zmysle ust. čl. 8 CSP dvojaká povinnosť, a to jednak povinnosť tvrdenia (pravdivo opísať všetky právne významné skutočnosti, z ktorých strana sporu vyvodzuje ňou v konaní uplatnené právo, resp. popretie uplatneného práva protistrany) a súčasne dôkazná povinnosť (dôkazné bremeno). Nesplnenie tejto povinnosti je pravidelne sankcionované rozhodnutím, ktoré vyznieva nepriaznivo pre stranu, ktorá tzv. dôkazné bremeno neunesla. Dôsledkom neunesenia dôkazného bremena je nepriaznivý výsledok sporu, ktorý postihuje tú stranu, na ktorej spočívalo dôkazné bremeno a ktorá sa dostala do dôkaznej núdze (neponúkla alebo nevedela ponúknuť súdu také dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázali pre výsledok sporu rozhodujúce skutočnosti). Dôkazné bremeno síce postihuje strany sporu, ale obsah tohto procesného bremena má aj ďalší význam. Tento význam sa spája s procesnou situáciou v spore, v ktorom je isté napriek všetkým vo

veci vykonaným dôkazom, že skutkový stav zostane neobjasnený. Nezistenie potrebného skutkového stavu nemôže viesť k tomu, že súd odmietne rozhodnúť vo veci samej. Inštitút dôkazného bremena dovoľuje a ukladá súdu meritórne rozhodnúť aj v takomto prípade. Neobjasnené skutkové okolnosti sa považujú za nedokázané, resp. za vyvrátené. Dôkazným bremenom sa teda rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, kedy určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie vo veci, nebola pre nečinnosť strany sporu (v dôsledku nesplnenia povinnosti uloženej strane sporu ust. čl. 8 CSP) alebo vôbec (objektívne vzaté) nemohla byť preukázaná a kedy teda výsledky zhodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať závery ani o pravdivosti tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR spis. zn. 33 Cdo 472/2007 zo dňa 30.04.2009).

40. Dôkazné bremeno v danom prípade bolo na žalobkyni, ktorá bola povinná preukázať, že boli naplnené podmienky ust. § 6 ods. 2 zák.č. 514/2003 z.z., teda, že proti uzneseniu o vznesení obvinenia podala sťažnosť, ktorá bola v tom čase riadnym opravným prostriedkom, resp. že existovali dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré jej bránili sťažnosť podať. Žalobkyňa v samotnej žalobe tvrdila, že sťažnosť nepodala a to z dôvodu, že sa jej príslušníci NAKA vyhrážali ujmou na vtedy maloletom synovi a konala pod nezákonným nátlakom, pričom neprodukovala žiadne dôkazné prostriedky k tomuto tvrdeniu, naopak uviedla, že ňou podané trestné oznámenie na vyšetrovateľa NAKA bolo pre nedostatok dôkazov Inšpekciou vnútra zastavené. Rovnako možno konštatovať, že z obsahu žalobkyňou predložených dôkazov – lekárskeho správ ani nepriamo nevyplýva existencia takej prekážky, ktorá by zakladala dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepodanie sťažnosti proti vzneseniu obvinenia a ktorá objektívne znemožňovala podať opravný prostriedok. Súd poukazuje na to, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 10.2.2016 a z lekárskej správy zo dňa 21.5.2018 (bod č. 18. tohto odôvodnenia) nevyplýva, že by v čase vydania tohto uznesenia zdravotný stav žalobkyne vykazoval také zhoršenie, ktoré by jej znemožňovalo podať opravný prostriedok. Súd považuje za potrebné uviesť, že podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia sa považuje za efektívny opravný prostriedok.

41. Súd tak v zmysle cit. ust. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. nemohol priznať žalobkyni ňou uplatnený nárok na náhradu škody odvíjajúcej sa od nezákonného rozhodnutia – uznesenia o vznesení obvinenia, keďže využitie možnosti podať opravný prostriedok proti spornému Rozhodnutiu žalovanou v konaní nebolo preukázané a súčasne súd nemal preukázané žiadne súvisiace skutkové okolnosti, z ktorých by mohol súd vyvodiť, že v danej veci by išlo o prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle cit. ust. § 6 ods. 2 veta druhá Zák.č. 514/2003 Z.z. Súd tak z uvedených dôvodov už bez ďalšieho žalobu zamietol.

42. Žalobkyňa bola v konaní neúspešná, žalovanému tak podľa § 255 ods. CSP vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni v celom rozsahu. Nakoľko súd zo spisového materiálu nezistil, žeby žalovanému v súvislosti s týmto konaním nejaké trovy vznikli, ich náhradu mu nepriznal. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, avšak podľa obsahu spisu jej v konaní žiadne trovy nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris), súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania žalovaného princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak strane podľa obsahu spisu v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že jej náhradu trov konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Žiline.

Odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie

podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).